

bruik van optotypen en kaarten voor astigmatische oogen en de praktijk van het brillenmaken. De geslaagde candidaat kan dan tweërlei eindexamen afleggen. Het ééne omvat de kennis van de overige optische instrumenten en den barometer; het andere voornamelijk de physiologische en pathologische optica tot in bijzonderheden, die nimmer aan den aanstaanden arts worden gevraagd, en waarmede een ophthalmoloog het wel zou kunnen doen; het onderzoek der oogspieren is daarbij niet vergeten. Tegen deze hooge eischen, heeft *the Lancet* bezwaar. Als de examen-commissie met oppervlakkige antwoorden tevreden is, gaat de verkregen kennis spoedig verloren en is de voorbereiding nutteloos. Wordt ernstiger studie vereischt, dan zal de geëxamineerde licht, zonder de overige noodige kennis, ertoe geraken, om onbevoegd op te treden als oogarts.

KOSTELOOZE SPREEKUREN. — Een arts in Baden is te vergeefs bij het eeregerechtshof in beroep gekomen van een uitspraak der eererechtbank, die hem een berisping had toegediend, omdat hij kosteloze spreekuren op zijn naambord en in couranten had aangekondigd. Het eeregerechtshof is van oordeel, dat het oprichten van privaatpoliklinieken door artsen niet anders is dan een poging om op onbehoorlijke wijze een voorsprong op andere beroepsgenooten te verkrijgen. Alleen voor het onderwijs hebben poliklinieken reden van bestaan. De andere poliklinieken zijn in strijd met de waardigheid van den geneeskundigen stand. Te Berlijn is zelfs een vereeniging gevormd tot bestrijding der privaat-poliklinieken, die in wijde kringen van „anständige” artsen als een der ergste vormen van oneerlijke concurrentie worden beschouwd en geen menschlievende bedoeling hebben, maar dienen om de menschen te lokken en dan de patiënten, die in staat zijn te betalen, tot betalenden te promoveeren.

De *Münch. med. Wochenschr.* waardeert in de uitspraak van het eeregerechtshof, dat dit lichaam de misstanden inzielt, die uit de poliklinieken ontstaan, doch kan niet goedkeuren, dat aan alle poliklinieken bedoelingen worden aangewreven, die wel bij sommige zullen bestaan, maar bij vele achtenswaardige collega's, die kosteloze spreekuren houden, nimmer zijn opgekomen. Wenschelijk zou het zijn, als alle artsen zouden afzien van het houden van kosteloze spreekuren, en een poging om dit op disciplinairen weg te bereiken kan daarom wel instemming vinden. Aan het invoeren van bepaalde gedragsregelen bij het houden van poliklinieken, waardoor deze instellingen zonder zedelijke of stoffelijke schade voor den geneeskundigen stand haar vaak zoo nuttig werk kunnen voortzetten, is noch door het eeregerechtshof, noch door de *Münch. med. Wochenschr.* gedacht.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE HAZENLIP-OPERATIE VAN J. YPERMAN.

Uit de aanhaling, die prof. VAN LEERSUM deed uit een handschrift van JAN YPERMAN, zien wij, dat diens methode van hechten bij hazenlipoperaties geheel is als die, welke prof. VAN ITERSOM nog toepaste: Ontspanning door middel van den *omwonden naad* en verder geknoopte hechtingen. YPERMAN

beschrijft mijns inziens zeer duidelijk de methode, die hij den goede acht. Prof. VAN LEERSUM vindt echter één zin niet duidelijk nl. die, welke begint met: „Ende of die canelen . . .” Nu is ook deze zin volkomen duidelijk, als men het woord *canelen* maar vertaalt door *beenderen*. Hij zegt dan, dat, als de beenderen gespleten zijn, dus als ook het skelet van den mond in de misvorming deelt, men de hazenlip toch evenzoo moet opereeren, alsof dat niet het geval was. Ook waar YPERMAN verderop spreekt over het losmaken van de lip, krijgt men dan een begrijpelijken zin: dit losmaken doen sommigen, als er te weinig materiaal aan lip is en dit is het geval, zegt hij, als *het been* gespleten is.

Mag men nu het woord *caneel*, in plaats van door *kanaal* zooals prof. VAN LEERSUM wil, vertalen door *been*? Ik geloof het wel en wijs op het woord *bekkeneel*, dat, als ik mij niet vergis, gebruikt wordt voor schedel. Als *keneel* = *been* is, dan is het duidelijk, dat *bek-keneel* = *aangezichtsbeen* = *schedel* kan zijn. De oorspronkelijke beteekenis *caneel* = *kanaal* is met deze opvatting geheel in overeenstemming, want zeer goed kan men eerst alleen een *pijpbeen* een *caneel* (kanaal) genoemd hebben, zooals ook in onzen tijd het woord *pijp* alleen wel voor *pijpbeen* wordt gebruikt. Later heeft dan *caneel* de beteekenis gekregen van *been* in het algemeen.

Ik geef mijn verklaring voor beter, de ethymologie is niet mijn vak. Wellicht kan prof. VAN LEERSUM in Leiden wel iets naders omtrent deze woorden te weten komen. Wij houden ons dan aanbevolen.

Rotterdam, 10 Mei 1908

Dr. W. J. VAN STOCKUM.

Bovenstaande opmerking van VAN STOCKUM bracht ik over aan prof. TE WINKEL te Amsterdam met verzoek er zijn oordeel over te willen meedeelen. Onder vriendelijke dankzegging laat ik hier zijn antwoord volgen.

H. BURGER.

Hooggeachte Collega!

Het woord „canelen” kan met „bekkeneel” niets te maken hebben. Het kan niets anders beteekenen dan „canalis”, dus: iets pijpachtigs. VERDAM, die in zijn Middelnederlandsch woordenboek dezelfde plaatsen voor „canelen” aanhaalt, als de uwe, en die daarnaast geen andere elders in het Middelnederlandsch gevonden heeft, weet het niet recht te verklaren en maakt uit de oorspronkelijke beteekenis „pijp” op, dat het misschien zou kunnen beteekenen: „de groeve of vore tusschen neus en bovenlip”. Die verklaring zal vermoedelijk u evenmin bevredigen als mij.

Toch geloof ik, u te kunnen helpen. De uitgave van YPERMAN's chirurgie is bijzonder slecht en ook het handschrift schijnt niet best. Emendatie is dus geoorloofd en hier is er een te geven, die uiterst eenvoudig is. Lees voor „canelen” liever „cauelen”, d. i. cavelen, meervoud van *kavel* en dan hebt gij één woord, dat gij juist hebben wilt; want het Oudsaksische *kaft*, Angelsaksisch *caeft*, Middelnederlandsch *kavel* en tegenwoordig Westvlaamsch *kavel* (zie DE BO's Westvlaamsch Idiotica) beteekent „kaak” en in het Westvlaamsch wel bepaaldelijk „tandelooze kaak” of het stuk van de kaak, waaraan de tanden zouden behooren, of de met tandvleesch omkleede kaak. Bij deze verklaring moet „1. die caneel gebrect” dan gelezen worden „1. die cavel (of

cavele) gebreect", waarbij op te merken valt, dat deze plaats wel kan beteekenen: „als bij iemand de kavel ontbreekt", maar even goed: „als één der kavelen ontbreekt". De verklaring van „gebarsten" eenige regels vroeger kan goed zijn, want „gebarsten" beteekent inderdaad „ontbreken"; maar het zou ook kunnen wezen, dat hier een fout in het handschrift was en *sijn* was uitgevallen. In dat geval zou „gebarsten" hetzelfde woord zijn als ons heden-daagsch woord „gebarsten". Hier echter houdt de taalkundige wijsheid op en moet de chirurgische wijsheid beginnen.

Met vriendschappelijke groete

Amsterdam 14 Mei 1908.

Uw dw.

J. TE WINKEL.

BRIEFWISSELING.

INENTING VAN ECZEMATEUZE KINDEREN.

Van een tweetal ingezonden stukken, die ons over deze zaak nog bereikten, zij hier kort de inhoud weergegeven. Dr. J. TH. DE GEUS te den Haag maakt opmerkzaam op een gedachtenwisseling over het inenten van kinderen, die aan eczeem lijden, in de Berliner med. Gesellschaft (*Berl. klin. Woch.* 1908, n°. 3). Dr. L. F. VAN DER SMAN te Geesthacht stelt de inderdaad niet geheel overbodige vraag, of wel steeds, ter plaatse waar het behoort, onderricht in de inentingstechniek wordt gegeven. Hij wijst er op, dat aan de hoogeschool dit gedeelte der praktische opleiding te zeer wordt veronachtzaamd, hetgeen zich niet zelden later, in de praktijk, wreekt.

De Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen enz.

Examens voor apothekers-assistenten.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 117 van Dinsdag 19 Mei bevat een Koninklijk besluit van den 2den Mei 1908 (*Stsbl.* n°. 128) tot wijziging van het Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 tot regeling der examens als arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende. De geheele wijziging komt hierop neer, dat, overal waar in dit besluit gesproken werd van *apothekersbediende*, daarvoor in de plaats voortaan gelezen zal worden *apothekers-assistent*, de nieuwe benaming, die voor deze groep van menschen verleden jaar bij de wet van 16 Juli 1907 tot wijziging der artsenwet van 25 December 1878 is ingevoerd.

Krankzinnigenverpleging te Haarlem.

Hetzelfde nummer der *Nederlandsche Staatscourant* bevat een Koninklijk besluit van den 5den Mei 1908 (*Stsbl.* n°. 129), waarbij verklaard wordt, dat het Stads Armen- en Ziekenhuis te Haarlem wordt aangewezen als een inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. Zooals men weet, werd in 1904 een wijziging in de wet tot regeling van het staatstoezicht op